

RAN-2235**F.Y.B.A. (External) Examination****March / April - 2019****Statistics Higher Paper : 1****સૂચના : / Instructions**

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

F.Y.B.A. (External)

Name of the Subject :

Statistics Higher Paper : 1

Subject Code No.:

2

2

3

5

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

- (૧) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૨) સાદા (પ્રોગ્રામ રહીત) કેલ્ક્યુલેટરનો ઉપયોગ કરી શકાશે.
(૩) આલેખ પત્ર વિનંતીથી આપવામાં આવશે.

પ્ર. 1 (અ) માંગ અને પુરવઠાના વિધેયો ઉદાહરણ સહીત સમજાવો. (6)

(બ) જો $f(x) = |x^2 - \frac{x}{2}|$ હોય તો $\frac{f(-4) - f(2)}{f(-2)}$ શોધો. (5)

(ક) નીચેનાની કિંમત મેળવો. (6)

$$(1) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x^3 - 5x^2 + 4x}{3x^3 + 2x^2 - 2x}$$

$$(2) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 + x - 12}{x^2 - 4x + 3}$$

(ડ) કોષ્ટકની મદદથી $\lim_{x \rightarrow -1} 2x^2 + 1$ ની કિંમત મેળવો. (3)

અથવા

(અ) સમજાવો. (6)

- (1) સુરેખ વિધેય
(2) વિધેયનો વિસ્તાર
(3) વિધેયનો પ્રદેશ અને સહપ્રદેશ

(બ) $f(d) = 30 - 2d - d^2$ માટે $d = 0, 1, 2, 3, 4$ કિંમતો લઈ આલેખ દોરો. (5)

(ક) નીચેનાની કિંમત મેળવો. (6)

$$(1) \lim_{x \rightarrow 2} \sqrt{\frac{x^2 - 4}{x - 2}}$$

$$(2) \lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 + 1}{x^2 - 1}$$

(ડ) લક્ષ્મી વ્યાખ્યા આપો. લક્ષ્મી કોઈ પણ બે નિયમ જણાવો. (3)

પ્ર. 2 (અ) વિકલનની વ્યાખ્યા આપો. વિકલનનો અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપયોગ જણાવો. (5)

(બ) વિકલન મેળવો. (6)

$$(1) Y = X \left(1 - \frac{1}{x}\right) \left(1 - \frac{1}{(x-1)}\right) \quad (2) \quad Y = \frac{3}{4 - X}$$

(ક) નીચે આપેલ માંગ અને પુરવઠા વિધેયનો ઉપયોગ કરી બજાર સમતોલ કિંમત શોધો. (5)

$$D = 50 - \frac{8p}{7}, \quad S = 10 + \frac{2p}{3}$$

(ડ) વિધેય $Y = x^2$ નું વિકલન વ્યાખ્યાની મદદથી મેળવો. (4)

અથવા

(અ) સમજાવો. (6)

(1) માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા

(2) કુલ ખર્ચ વિધેય અને સરેરાશ ખર્ચ વિધેય

(બ) એક વસ્તુ માટે કુલ આવક વિધેય $R = 20X - 4X^2$ અને ખર્ચ વિધેય $C = 4X$ છે. મહત્તમ નફા માટે કેટલા એકમા બનાવવા પડે? મહત્તમ નફો પણ શોધો. (6)

(ક) વિકલન મેળવો. (8)

$$(1) Y = \frac{\log x}{x} \quad (2) Y = X^3 - 3X^2 - 9X \text{ માટે ન્યૂનતમ કિંમત}$$

પ્ર. 3 (અ) સંયમની વ્યાખ્યા આપો. સાબિત કરો કે $nCr + nCr-1 = n+1Cr$. (6)

(બ) 4 છોકરા અને 3 છોકરીઓને એક હારમાં કેટલી રીતે ગોઠવી શકાય કે જેથી 2 છોકરીઓ સાથે ના આવે? (5)

(ક) જો $nPr = 360$ અને $nCr = 15$ હોય તો n અને r શોધો. (5)

(ડ) 4, 5, 7, 6, 2, 8, 1 અંકોનો ઉપયોગ કરી 3 અંકોની કેટલી સંખ્યા બનાવી શકાય? તેમાની કેટલી સંખ્યાઓ એકી હશે? (4)

અથવા

(અ) પ્રચલિત સંકેતો પ્રમાણે સાબિત કરો કે $nPr = \frac{n!}{(n-r)!}$ (6)

- (બ) એક પ્રશ્નપત્રમાં બે વિભાગ છે. વિભાગ A અને વિભાગ B માં અનુક્રમે 4 અને 3 પ્રશ્નો છે. દરેક વિભાગમાંથી ઓછામાં ઓછા 1 પ્રશ્ન મળી કુલ 5 પ્રશ્નોનાં જવાબ આપવાના હોય તો કોઈ પણ ઉમેદવાર કેટલી રીતે જવાબ પસંદ કરી શકે? (6)
- (ક) જો $10C_3 + 2(10C_4) + 10C_5 = 12C_5$ હોય તો x શોધો. (5)
- (ડ) એક અભરાઈ પર 3 અંગ્રેજી, 4 હિન્દી અને 5 ગુજરાતી પુસ્તકો છે. કુલ કેટલી ગોઠવણી શક્ય બને? (3)
- પ્ર. 4 (અ) સંભાવનાની ગાણિતીક વ્યાખ્યા આપો. તેની મર્યાદાઓ જણાવો. (5)
- (બ) એક શહેરમાં ત્રણ દૈનિક વર્તમાનપત્રો A, B અને C પ્રકાશિત થાય છે. શહેરના પુખ્ત વયના નાગરિકોની એક તપાસમાં જણાયું કે 20% નાગરિકો A વાંચે છે, 16% B વાંચે છે, 14% C વાંચે છે, 8% A અને B વાંચે છે, 5% A અને C વાંચે છે, 4% B અને C વાંચે છે અને 2% A, B અને C ત્રણે વાંચે છે. તો કેટલા નાગરિકો ઓછામાં ઓછું એક વર્તમાનપત્ર વાંચે છે તે શોધો. (6)
- (ક) જો $P(A) = \frac{1}{3}$, $P(\bar{B}) = \frac{1}{4}$, $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ હોય તો $P(A \cup B)$ અને $P(\bar{A} / \bar{B})$ શોધો. (3)
- (ડ) લીપ વર્ષ ન હોય તે વર્ષમાં 53 રવિવાર આવવાની સંભાવના શોધો. (3)
- અથવા**
- (અ) સમજાવો.
(1) નિદર્શ અવકાશ (2) નિઃશેષ ઘટનાઓ (3) પરસ્પર નિવારક ઘટનાઓ. (6)
- (બ) 52 પત્તામાંથી 2 પત્તા યાદચ્છીક રીતે લેવામાં આવે તો એક બાદશાહ અને એક રાણીનું પત્તું હોવાની સંભાવના શોધો. (5)
- (ક) એક સમૂહમાં 5 છોકરાઓ અને અમુક છોકરીઓ છે. તેમાંથી 3 છોકરાઓ પસંદ થવાની સંભાવના $\frac{1}{2}$ છે. તો તે સમૂહમાં છોકરીઓની સંખ્યા શોધો. (6)
- (ડ) જો $P(A) = \frac{2}{3}$, $P(B) = \frac{1}{2}$, $P(A \cap B) = \frac{4}{15}$ હોય તો $P(A \cap B')$ શોધો. (3)
- પ્ર. 5 (અ) અંતર્વેશનની ધારણાઓ અને ઉપયોગો જણાવો. (6)
- (બ) 4, 6, 8, 10 અને 12 અવલોકનો માટે “7” ને અનુલક્ષીને પ્રથમ ત્રણ સાદી પ્રઘાત શોધો. આ સાદી પ્રઘાતો પરથી પ્રથમ ત્રણ કેન્દ્રીય પ્રઘાતો મેળવો. (8)

- (ક) યદચ્છ ચલ x નું સંભાવના વિતરણ નીચે મુજબ છે. તે પરથી યદચ્છ ચલ X ની અપેક્ષીત કિંમત અને વિચરણ શોધો. (6)

X	0	1	2	3	4	5
P(X)	K	0.2	0.1	K	0.05	0.05

અથવા

- પ્ર. 5 (અ) ગાણિતીય અપેક્ષા સમજાવો. ગાણિતીય અપેક્ષાના ગુણધર્મ લખો. (6)

- (બ) નીચેની માહિતી પરથી $X = 18$ માટે Y ની કિંમત અંદાજો. (8)

X	14	15	17	20	22
Y	8	30	35	42	50

- (ક) નીચેના કોષ્ટક પરથી ખૂટતી માહિતી શોધો. (6)

X	11	12	13	14	15	16	17	18
Y	8	10	13	?	24	30	36	45

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Figures to the right indicates full marks of the questions.
- (2) Simple calculator (without programmable) can be used.
- (3) Graph and statistical table can be provided on request.

- Q 1. (a) Explain demand and supply function with illustration. (6)

- (b) If $f(x) = |x^2 - \frac{x}{2}|$ then find $\frac{f(-4) - f(2)}{f(-2)}$. (5)

- (c) Find the values of the following. (6)

$$(1) \lim_{x \rightarrow 0} \frac{2x^3 - 5x^2 + 4x}{3x^3 + 2x^2 - 2x} \quad (2) \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^3 + x - 12}{x^2 - 4x + 3}$$

- (d) Obtain the value of $\lim_{x \rightarrow -1} 2x^2 + 1$ with the help of table (3)

OR

- (a) Explain. (6)
- (1) Linear function
 - (2) Range of a function
 - (3) Domain and Codomain of a function
- (b) Draw the graph for the function $f(d) = 30 - 2d - d^2$ for considering the values $d = 0, 1, 2, 3, 4$ (5)
- (c) Find the values of the following. (6)
- (1) $\lim_{x \rightarrow 2} \sqrt{\frac{x^2 - 4}{x - 2}}$
 - (2) $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{x^3 + 1}{x^2 - 1}$
- (d) Define limit. State the any two rules of a limit
- Q 2.** (a) Define differentiation. State the uses of differentiation in economics. (5)
- (b) Obtain differentiation.
- (1) $Y = X \left(1 - \frac{1}{x}\right) \left(1 - \frac{1}{(x-1)}\right)$
 - (2) $Y = \frac{3}{4 - X}$
- (c) Find the equilibrium price using the below given demand and supply function. (5)
- $$D = 50 - \frac{8p}{7}, \quad S = 10 + \frac{2p}{3}$$
- (d) Obtain the differentiation $Y = x^2$ of the following function with the help of definition. (4)
- OR**
- (a) Explain. - (6)
- (1) Elasticity of demand
 - (2) Total cost function and Average cost function.
- (b) For a commodity total revenue function $R = 20X - 4X^2$ and cost functions $C = 4X$. (6)
- How many units produced for maximum profit? Also find maximum profit.
- (c) Obtain differentiation. (8)
- (1) $Y = \frac{\log x}{x}$
 - (2) $Y = X^3 - 3X^2 - 9X$ for minimum value.

- Q 3.** (a) Define combination. Prove that $nCr + nCr-1 = n+1Cr$. (6)
- (b) In how many ways can 4 boys and 3 girls stand in a row so that no two girls are together? (5)
- (c) Find n and r if $nPr = 360$ and $nCr = 15$. (5)
- (d) How many 3 digit numbers can be formed using the digits 4, 5, 7, 6, 2, 8, 1 only One time? How many of them are odd numbers? (4)

OR

- (a) In usual notations prove that $nPr = \frac{n!}{(n-r)!}$ (6)
- (b) A question paper which is divided into two sectionconsisting of 4 and 3 questions respectively. Answer 5 questions selecting at least one questions from each section. In how many ways can a candidate select questions? (6)
- (c) If $10C_3 + 2(10C_4) + 10C_5 = 12C_x$, find x . (5)
- (d) There are 3 English, 4 Hindi, and 5 Gujarati books on a shelf. How many total arrangements are possible? (3)

- Q 4.** (a) Give a definition of mathematical probability. State its limitations? (5)
- (b) In a city three daily new papers A, B, C are published. It was found from a survey that 20% read A, 16% read B, 14% read C, 8% read both A and B, 5% read both A and C, 4% read both B and C and 2% read all the three. Calculate the percentage of people who read at least one of them. (6)
- (c) If $P(A) = \frac{1}{3}$, $P(\overline{B}) = \frac{1}{4}$, $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ then find $P(A \cup B)$ and $P(\overline{A} / \overline{B})$ (6)
- (d) What is the probability of getting 53 Sundays in a non leap year? (3)

OR

- (a) Explain.
 (1) Sample space (2) Exhaustive events (3) Mutually exclusive events (6)
- (b) Two cards are drawn from a pack of 52 cards. What is the probability that there is one king and one queen? (5)
- (c) There are 5 boys and certain girls in a group. Three boys are selected from that group whose probability is $\frac{1}{2}$ then find number of girls in that group. (6)

- (d) If $P(A) = \frac{2}{3}$, $P(B) = \frac{1}{2}$, $P(A \cap B) = \frac{4}{15}$ then find (3)
 $P(A \cap B') = \frac{1}{6}$.

Q 5. (a) State the assumptions and uses of interpolation. (6)

- (b) Find first three moments about "7" using the observations 4, 6, 8, 10, 12. (8)
 From these Raw moments, obtain first three central moments.

- (c) The probability distribution of a random variable X is given below. (6)
 From that find the Expected value and variance of variable X.

X	0	1	2	3	4	5
P(X)	K	0.2	0.1	K	0.05	0.05

OR

- (a) Explain mathematical expectation. Write characteristics of a mathematical expectation. (6)

- (b) Estimate Y for X = 18 from the following data. (8)

X	14	15	17	20	22
Y	8	30	35	42	50

- (c) Find missing data from the following table. (6)

X	11	12	13	14	15	16	17	18
Y	8	10	13	?	24	30	36	45